

TOIMIELIN:	sivistyslautakunta
TOIMIALA:	sivistyspalvelut
TILIVELVOLLINEN:	sivistysjohtaja

TOIMIALAN TEHTÄVÄ

Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluu kasvatus- ja opetuspalveluiden kokonaisuus: varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus sekä vapaa sivistystyö. Näiden lisäksi toimialaan kuuluvat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön koordinointi. Kansalaisopistopalvelut ostetaan Valkeakoski-opistolta.

Kaikille lapsille taataan kasvatukselliset, opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet. Kaikessa toiminnassa painotetaan lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin merkitystä tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksenä.

Toimialan tehtävänä on tarjota jokaiselle kuntalaiselle mahdollisuus oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen monipuolisilla ja laadukkailla palveluilla.

TOIMIALAN TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopisteenä oli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen monipuolisten, laadukkaiden ja houkuttelevien palveluiden avulla. Erityisesti painotettiin lähiluonnon hyvinvointia, terveyttä ja oppimista tukevien vaikutusten hyödyntämistä luontolähtöistä toimintaa sekä luonnon virkistyskäytön mahdollisuuksia ja saavutettavuutta lisäämällä.

Kunnan testamentti- ja perintövarallisuudella on pystytty merkittävästi lisäämään ikäihmisten liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Toimintaa koordinoi testamenttivaroilla palkattu terveysliikuntakoordinaattori elokuusta 2023 alkaen. Hänen työpanoksensa saatiin kokoaikaiseksi Aluehallintoviraston hankerahoituksella vuodeksi 2024. Testamenttirahoista rahoitetaan myös 65 vuotta täyttäneille maksuton osallistuminen Valkeakoski-opiston liikuntaryhmiin sekä 50 % alennus kaikkiin muihin kursseihin.

Kasvatus- ja opetustoimissa sekä nuorisopalveluissa painotettiin lasten ja nuorten elintapatietoisuutta eli elintapojen kokonaisvaltaisen vaikutuksen ymmärtämistä. Painotuksena oli erityisesti liikkumisen lisääminen ja fyysisen kunnon merkitys myös mielen hyvinvointiin. Move!-mittaustulosten ja erilaisten fyysistä kuntoa mittaavien indeksien perusteella pälkäneläiset lapset ja nuoret ovat hälyttävän huonossa fyysisessä kunnossa.

Opetus- ja kasvatuspalveluissa vuoden 2024 tärkein hanke oli yhtenäiskoulun uudisrakennuksen suunnittelutyö. Suunnittelutyö saatiin suunnittelutyöryhmän toimesta lähes valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Hanketta esiteltiin yleisötilaisuudessa marraskuun alussa.

Kulttuuripalveluiden toiminnallisena tavoitteena ollut kulttuurisuunnitelma valmistui ja otettiin käyttöön.

Hankerahoitusta oli vuonna 2024 koulujen kerhotoimintaan, lukutaidon tukemiseen sekä koulunuorisotyöhön.

Nuorisovaltuusto on ollut mukana nuorisolle järjestetyissä tapahtumissa sekä Pirkanmaan nuorisovaltuustojen tapaamisissa. Pälkäneen nuorisovaltuustolla on edustaja hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa.

Nuorisopalvelut toteuttivat Erasmus+-vaihto Irlantiin, jossa oli mukana 14 pälkäneläistä nuorta. Tiivis yhteistyö Nuorisokeskus Marttisen kanssa on poikunut aktiivista kansainvälistä toimintaa sekä ylikunnallista leiritointia Pälkäneen nuorisotyöhön. Pälkäneellä on aloitettu myös Nuotta-valmennus Nuotta-valmennus pajaohjaajan ja etsivä nuorisotyöntekijän voimin. Maksuttomaan Nuotta-valmennukseen voivat osallistua kaikki 14–29-vuotiaat sosiaalisen vahvistamisen tarpeessa olevat etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajojen asiakkaat.

KESKEISET MUUTOKSET TOIMIALAN TOIMINNASSA

Aitoon koulu muuttui suunnitellusti kaksipettajaiseksi kouluksi lukuvuoden 2024–2025 alussa.

Koulukuljetukset kilpailutettiin alkuvuodesta 2025. Hinnat nousivat merkittävästi. Osa toimijoista vaihtui.

MERKITTÄVÄT POIKKEAMAT TALOUSARVIOSSA

Sivistyspalveluille myönnettiin 350 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin ja palveluiden ostoihin. Tästä huolimatta sivistyspalveluiden vuosikate jäi noin 40 000 euroa negatiiviseksi.

Toimintakulut kasvoivat noin 520 000 € edellisvuoteen nähden. Suurimpina yksittäisinä menoerinä kasvoivat henkilöstökulut noin 200 000 €, kuljetuskulut noin 200 000 € sekä työterveyshuoltomaksut noin 50 000 €. Ennakoimattomia menoja olivat muun muassa asiakaspalveluiden ostoihin kirjautuneet muihin kuntiin sijoitettujen pälkäneläisten lasten avustaja- ja ohjaajakustannukset.

Yleinen kustannustason nousu näkyy kaikissa hankinnoissa. Loppuvuodesta toimeenpantiin koko toimialuetta koskeva hankintakielto.

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Mittari	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Ulkoiset toimintamenot/ asukas	1 621	1 687	1 786	1 797

Toiminnalliset tavoitteet – perusopetus, lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma	Kommentti
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Elintapatietoisuuden vahvistaminen – ymmärrys hyvinvoinnista oppimisen edellytyksenä	Koulupoissaolojen määrä vähenee (vrt. lv 22-23) Move!-testitulokset maan keskitasossa K/E		Poissaolojen määrä kasvanut yläkoululla, laskenut alakoululla. Move!-tulokset ovat hälyttävän huonot ja heikentyneet edellisvuodesta.
	Hyvinvointia tukevien	luontopainotteisen toiminnan	henkilöstön koulutus / koulutuspäivien		Toteutui 8 päivää.

	palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden	lisääminen ja vakiinnuttaminen osaksi perusopetusta ja luonnon hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen monipuolisesti	määrä 15 päivää/lukuvuosi		
	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Työrauhan ja toivotun käyttäytymisen vahvistaminen ProKoulu-toimintamallin avulla	Pro Koulu-kehittämisprosessi aloitettu K/E		Pro Kouluun sijaan toteutui Kilo-työhyvinvointikoulutus johtotiimille. Pro Koulu siirtyy tuleville vuosille.
	Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi	Koulukiinteistöselvitys ja ratkaisu	Selvitys ja ratkaisu tehty sekä ratkaisun mukaiset toimenpiteet aloitettu. K/E		
ELINVOIMA: <i>Kunnan palvelut ja toimintaympäristö tukevat asukkaiden ja yritysten vireää toimintaa. Elinvoimaiset paikallisyhteisöt ja yritykset ovat tärkeä voimavara.</i>	Yritys- ja yhteisötoiminnan edellytysten parantaminen	Lukion koripallo- ja liikuntalinjan kehittäminen	koripallolinjan laajentaminen koskemaan myös muita urheilulajeja K/E		Malli luotu syksyllä 2024; toteutus alkaa syksyllä 2025
KESTÄVÄ KEHITYS: <i>Kunta toimii sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.</i>	Päätöksissä ja hankinnoissa tavoitellaan ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja	Ympäristönäkökulman huomioiminen koulukuljetusten kilpailutuksessa v. 2024.	Kilpailutuksen kriteereissä ympäristönäkökulma huomioitu K/E		
	Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia	Lukion kansainvälisyyskasvatuksen ja -toiminnan laajentaminen	kansainvälisyysnäkyviin koko lukiossa, yksi kansainvälisyysteemainen tapahtuma kaikille opiskelijoille K/E		Lukion kansainvälinen Winter Activities -tapahtuma sisältää kaikille lukiolaisille suunnattua sisältöä.

Varhaiskasvatus

Luontotoiminnan kehittäminen Pälkäneen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa jatkuu. Profiloituminen luontotoiminnan vahvaksi osaajaksi ja aktiiviseksi hyödyntäjäksi palvelutuotannossa on myös uuden kuntastrategian mukainen elinvoima- ja vetovoimatekijä koko sivistyspalveluissa. Luontotoiminta edistää elinvoiman lisäksi uuden kuntastrategian kahta muutakin kärkiteemaa: hyvinvointia ja kestävää kehitystä.

Varhaiskasvatuksessa perittävät asiakasmaksut tarkistettiin opetustoimen hintaindeksillä ja maksun määrittämisessä käytettävät tulorajat yleisellä ansiotasoindeksillä. Korkein maksu nousi 295 eurosta 311 euroon ja alin maksu 28 eurosta 30 euroon. Käytännössä tulorajat muuttuivat n. 5 %. Kustannusvaikutus edelliseen vuoteen verrattuna oli vähäinen. Asiakasmaksumuutokset astuivat voimaan 1.8.2024

Laki varhaiskasvatuslain 6 ja 60 §:n muuttamisesta astui voimaan 1.1.2024. Sen mukaan lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettun avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen kotikunta on velvollinen maksamaan varhaiskasvatusta järjestävälle lapsen sijoituspaikan sijaintikunnalle ja jälkihuollossa olevan lapsen asuinkunnalle lapsen varhaiskasvatuksesta aiheutuneita kustannuksia vastaavan korvauksen. Tämä lisäsi merkittävästi kustannuksiamme (70 000 euroa).

Vuoden 2024 aikana varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön Valssi. Valssi on kansallinen Karvin ylläpitämä digitaalinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän arviointitehtävässään. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, joka perustuu tutkimusperustaisille arviointilomakkeille. Lomakkeiden avulla voidaan toteuttaa tiedonkeruita, raportoida kerättyä tietoa, koostaa keskustelemalla tuotettua tietoa sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. Valssin kautta varhaiskasvatuksen yksiköissä otettiin käyttöön monipuolisia työkaluja niin varhaiskasvatuspalveluja tukevien rakenteiden kuin ydinprosessien arviointiin. Tämän arviointityökalun avulla pyrimme toimintamme pedagogiseen kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen.

Kelpoisen henkilökunnan, sijaisten ja vakituisten saaminen oli menneenä vuonna hyvin haastavaa. Erityisesti varhaiskasvatuksen opettajia on ollut vaikea saada jo usean vuoden ajan. Varhaiskasvatuksen erityisopettajia saatiin rekrytoitua. Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä oli paljon poissaoloja. Sijaisia jouduttiin palkkaamaan paljon. Myös avustajia jouduttiin palkkaamaan suunniteltua enemmän lasten haasteiden vuoksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstömenot ylittyivät edellä mainituista syistä.

Vuoden 2024 lopussa varhaiskasvatuksen piirissä oli lapsia 228 (esiopetus mukana). Alle kolmivuotiaita lapsia oli suhteellisesti muuhun lapsimäärään edelleen paljon. Lapsista 1–3-vuotiaita oli 83 (vuonna 2023 102). 0–2-vuotiaiden osuus oli 44 lasta (vuonna 2023 52). Alle kolmivuotiaiden osuus on siten vähentynyt. Pienten lasten suuri määrä aiheutti haasteita paikkojen riittävyudessa, vaikka lapsimäärä muuten pieneni.

Esiopetus

Syksyllä 2024 aloittaneita esioppilaita oli 50 (syksyllä 2023 44 lasta). Esiopetusryhmät 2024: Kostian esiopetus, Luopioisten esiopetus ja luontotoiminnan Metsätähdet. Esiopetusta annetaan 700 h/lukuvuosi.

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu alkoi 1.8. 2021 ja päättyi keväällä 2024. Kaksivuotisia esiopetusryhmiä aloitti Viirikukon päiväkodissa (16 lasta) ja Luopioisten esiopetuksen yhteydessä (9 lasta). Kaksivuotisella esiopetuskokeilulla oli oma opetussuunnitelmansa.

Toiminnalliset tavoitteet – varhaiskasvatus ja esiopetus

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma	Kommentti
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Luontotoiminnan kehittäminen edelleen.	Luontotoiminnan painotus 1–2 uuteen yksikköön. K/E		Luontotoimintaa tehdään näkyväksi jo useassa yksikössä
	Hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden	Sivistystoimen tilaratkaisut	Kartoitus valmiiksi ja päätös asiasta. K/E		Uusi koulurakennus on suunniteltu. Rakennuksessa tilat esiopetukselle.
	Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi	Työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä lisääviä toimenpiteitä	2–4 yhteisöllistä tilaisuutta /vuosi K/E		Henkilökunnan työhyvinvoinnillisia tapahtumia järjestettiin kaksi

Kirjastopalvelut

Kunnalla on pääkirjasto Onkkaalassa, lähikirjasto Luopioisissa ja lainausasemat Aitoossa, Laitikkalassa ja Sappeessa. Kirjastoautopalveluita ostamme Hämeenlinnan kaupungilta. Pälkäneen kirjasto kuuluu Pirkanmaan kirjastojen PIKI-yhteisjärjestelmään. PIKI-kirjastoilla on mm. yhteinen kirjasto-ohjelma, yhteiset verkkosivut ja yhteistä sähköistä aineistoa. Sähköisten aineistojen valtakunnallinen E-Kirjasto, jossa Pälkäne on mukana, aloitti toiminnan keväällä 2024.

2023	Pälkäne	Maaseutumaiset kunnat	Koko maa
Kirjaston palkkaamat htv:t / 1000 asukasta	0,66	0,83	0,69
Kokonaislainaus / asukasluku	16,38	13,89	15
Toimintakulut / kokonaislainaus	3,65	5,49	4,31
Toimintakulut / asukas	59,77	76,25	64,66
Henkilöstökulut / asukas	30,40	37,08	32,47

Hankkeet

Etelä-Pirkanmaan kirjastot saivat hankeavustusta yhteiseen hankkeeseen ”Yhteisiä pitkospuita demokratiatyöhön – arjen kokeiluja Etelä-Pirkanmaan kirjastoissa”, jonka toteutusaika on syyskuu 2024 ja kevät 2025.

Käyttötilastoja:

Toimipaikka	Lainat 2023	Lainat 2024	Lainat /aukiolotunnit 2024	Fyysiset käynnit 2024 yhteensä ja käynnit / aukiolotunti
Pääkirjasto	83838	83333	48,1/palvelutunti	46001 ja 26,5/palvelutunti
Luopioinen	16966	17153	33,8/palvelutunti	13059,5 ja 25,8/palvelutunti

Aitoo	1919	2094	11,9	3168,5 ja 18,1
Laitikkala	523	570	5,7	317 ja 3,2
Sappee	459	528	6,5	240 ja 3
Kirjastoauton pysäkki	Kuohijoki 282	Kuohijoki 391	Kuohijoki 58,6	Kuohijoki 81 ja 12,1
	103987 + 34 kaukolainaa = 104021	104069 + 42 kaukolainaa = 104111		

Lisäksi Pälkäneen laskennallinen osuus e-kirjojen lainoista (E-Kirjasto ja PIKI) oli 1706. Pälkäneen osuus e-lehtien käyttökerroista oli 7061 ja e-kuvatallenteiden käyttökerroista 462.

Toiminnalliset tavoitteet - kirjastopalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma	Kommentti
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden	Varhaiskasvatuksen kanssa tehtyyn yhteistyösopimukseen liittyvän vuosisuunnitelman käyttöönotto ja sen mukainen toiminta. Toimia esim. aineistopakettit, satutuokiot, yhteiset lukukampanjat tai hankkeet, ohjatut kirjastovierailut, työpajat.	Vähintään yksi yhteistyömuoto 0–3-vuotiaille, yksi 4 – 5 -vuotiaille ja yksi esiopetukseen		Kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä on pidetty Yöstäjien sanataidepajat 4 – 5 -vuotiaille. Esiopetuksessa on pidetty satuhetket loppuvuonna 2024 tai tammikuun alussa 2025. 0 – 3-vuotiaille tarjoamme aineistopaketteja.
KESTÄVÄ KEHITYS: <i>Kunta toimii sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.</i>	Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia	Tavoittaa uusia asiakkaita palvelujen pariin. Toimina tapaamiset ja palvelujen markkinointi mahdollisille uusille käyttäjäryhmille tai jo osin tavoitetuissa ryhmissä uusille asiakkaille.	Tapaamiset tai muu kampanjointi vähintään 3 ryhmän kanssa tai ryhmälle		Kirjastopalveluiden esittelytilaisuudet on pidetty 3 ryhmälle. Lisäksi Luopioisten kirjastossa oli avointen ovien päivä lauantaina 8.6. Kyläasumisen messujen yhteydessä.

Toiminnalliset tavoitteet - kulttuuripalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma	Kommentti
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Kulttuurisuunnitelman (2024-2028) käyttöönotto	Kulttuurisuunnitelma otettu käyttöön K/E		
ELINVOIMA: <i>Kunnan palvelut ja toimintaympäristö</i>	Yritys- ja yhteisötoiminnan	Mikkolan tilan, kotiseutumuseon ja Mikkelinmäen	kulttuurimatkailukampanjan		

<i>tukevat asukkaiden ja yritysten vireää toimintaa. Elinvoimaiset paikallisyhteisöt ja yritykset ovat tärkeä voimavara.</i>	edellytysten parantaminen	matkailullinen hyödyntäminen yhdessä paikallisyhteisöjen kanssa	toteuttaminen yhdessä paikallisyhteisöjen kanssa (alkukesä 2024) K/E		
	Monipuolisten asumisratkaisujen ja –ympäristöjen edistäminen	Pakanrannan Rantareitin elävöittäminen ympäristötaiteella	Rantareitillä on ympäristöön mukautuvia taideteoksia K/E		

Toiminnalliset tavoitteet - liikuntapalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma	Kommentti
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Liikkuva Pälkäne - liikunnallisen elämäntavan edistämishanke yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa	Hanke käynnistynyt; 2-3 uutta toimintamuotoa käynnistetty, K/E		hanke ei käynnistynyt; yksi uusi toimintamuoto (perhesähly)
	Hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden	Palvelutarjonnan näkyväksi tekeminen –	Fluent Outdoor -sovelluksen täydentäminen uusilla kohteilla, vähintään 2 uutta liikuntapaikka ryhmää, K/E		uusina ryhminä lisätty: ulkoilureitit ja luontopolut
KESTÄVÄ KEHITYS: <i>Kunta toimii sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.</i>	Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia	Keskuskentän peruskorjauksen suunnittelu	kuntalaisinfo ja -kysely K/E		Suunnittelu eteni, mutta hanke siirtyy investointisuunnitelmaan.

Toiminnalliset tavoitteet - nuorisopalvelut

Kuntastrategian painopiste	Kuntastrategian tavoite	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma	Kommentti
HYVINVOINTI: <i>Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin</i>	Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy	Luontoa hyödyntävän toiminnan jatkaminen ja kehittäminen	Luontoa hyödyntävässä toiminnassa tavoitettujen/kohdattujen nuorten määrä 70 nuorta		Nuorisolle järjestetty luonnossa mm. nuku luonnossa tapahtuma ja ulkonuorisotila/ Kohdattuja nuoria 80 kpl
	Hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden	Pälkäneen malli, jonka painopisteenä nuorten hyvinvointi, harrastaminen	Päihitteetön nuorisotilatoiminta ja päihitteettömät nuorisotapahtumat, 7000		Nuorille järjestetty päihitteettömiä tapahtumia, bändi- ja paluu kouluun

		ja päihitteettömyys. Selkeät hoitokontaktit joihin nuoret ohjataan tarvittaessa.	nuorisotilakäyntiä ja 2 tapahtumaa		tapahtuma. Nuorisotiloilla n. 7700 kävijäkertaa
	Kunnan talous on tasapainossa.	Ohjataan nuoria oikeisiin palveluihin etsivän nuorisotyön ja nuorisotyön menetelmin, nuorten työpajatoiminnan kehittäminen	Erityisnuorisotyössä kohdattujen nuorten määrä 70 ; Sosiaalisen vahvistumisen mittari (Sovari) itsetuntemus ja elämänhallinta -osio yli 3,5. Alle 25-v työttömiä alle 10 kpl per kk (Pirkanmaan työllisyyskatsaus ELY)		Etsivä nuorisotyön ja nuorten pajan toiminnassa n. 60 asiakasta, Sovarin keskiarvo 3,98. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli 12 henkilöä 25.11.2024
	Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia	Edistetään nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia nuorten tarpeita vastaavaksi.	Nuorisovaltuuston kokouksia 11kpl ja 2 Nuvan tekemää kyselyä nuorille. 2 nuorisotapahtumaa		Nuvan kokouksia 11 kpl, kyselyitä 2 ja 2 kpl nuorisolle suunnattua tapahtumaa

Tuloslaskelma, ulkoiset

Sivistyspalvelut	TP 2023	TA 2024	TA-muutokset	Muutettu TA 2024	*TP 2024	Poikkeama (€)	Poikkeama-%
TOIMINTATUOTOT	1 130 168	921 912	0	921 912	993 398	71 486	7,75 %
Myyntituotot	590 667	497 065	0	497 065	545 060	47 995	9,66 %
Maksutuotot	218 079	194 550	0	194 550	197 471	2 921	1,50 %
Tuet ja avustukset	279 688	224 127	0	224 127	243 391	19 264	8,60 %
Muut toimintatuotot	41 735	6 170	0	6 170	7 476	1 306	21,17 %
TOIMINTAKULUT	-10 678 039	-10 710 159	-376 720	-11 086 879	-11 197 373	110 495	1,00 %
Henkilöstökulut	-8 228 967	-8 179 628	-200 000	-8 379 628	-8 437 786	58 159	0,69 %
Palvelujen ostot	-1 846 541	-1 812 536	-176 720	-1 989 256	-2 149 179	159 923	8,04 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-295 344	-372 760	0	-372 760	-305 898	-66 862	-17,94 %
Avustukset	-243 844	-244 000	0	-244 000	-221 797	-22 203	-9,10 %

Muut toimintakulut	-63 343	-101 235	0	-101 235	-82 713	-18 522	-18,30 %
TOIMINTAKATE	-9 547 870	-9 788 247	-376 720	-10 164 967	-10 203 976	39 009	0,38% %

*TP 2024 -luvut ovat 05.03.2025 tilanteen mukaiset.

Toimialan käyttötalouden sitovuustaso kunnanvaltuustoon nähden merkattu sinisellä (ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli toimintakate).